

طاشينك
ارمنيجه يومی سیاسی غزته
صاحب امتیاز: هراير مامور بابه - انصير
"TACHINK"
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN
SMYRNE
Directeur - Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN
10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆԻՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏՐԿ.	ՎԵՑ.	ԿՈՒ.
ԻԶՄԻՐ	50	40	30
ՊՕԼԻՍ ԵՒ ԳԱՆԱՌ	50	40	
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	25	15	ՀԲ.

Ձեռագրակառ ձեռագիրք եւ չին օրուր

ՏԵՂՈՐԷՆ. - ԽՄԲԱՆԴՐԱՊԵՏ

Զ. ՄԱՍՈՒՐԵԱՆ

10 ՓԱՐԱ

ԼԱՅՆԵԼՈՒՄ ՄԵՋ

Իզմիրի մտաւար թեմերէն «Դաշինք»-ի բաժանորդ մը հետեւեալ նամակը գրեալ է խմբագրութեան.

«Ձեր պատուարժան օրաթերթին խմբագրութեան պատմութիւնն այս ամսուն վերջը լրանալուն պատճառաւ, պիտի խընդ-րէի ձեզմէ որ անունն չնշէիք բաժա-նորդներու ցանկէն և զապրեցնէիք «Դա-շինք»-ի առաքուած Պարագա եղբայր զու-մարը ուն մեջնցաւ մը պիտի գրէիմ ձեզի»:

Հիմա պիտի զարմանաք թէ ի՞նչ կայ տարօրինակ այս նամակին մէջ զոր հրատարակութեան կուտամ:

Առաջին պարբերութեան մէջ ձեզի համարածիք եմ, տարօրինակ բան մը չկայ, և անոր մասին չէ որ պիտի խօսիմ. քանի որ ամեն ոք ազատ է բաժա-նորդագրուելու կամ չբաժնորդագրուելու օր է թերթի, զայն ստանալու և ուզած ատենն ալ զապրեցնելու, բայց տարօրինակը վերջին պարբերութեան վրայ է, որով կ'ստատուցուի բաժանոր-դական մնացորդ պարտքը որ եւ միջո-ցաւ մը գրեցի, մինչդեռ պէտք էր նախ պարտքի հատուցումն ընել և յետոյ թեր-թին գազրեցումն խնդրել:

Այս յատկանշական պարագան առա-ջին անգամ չէ որ կ'պատահի, ամեն թերթի խմբագրութիւնն այս տեսակ նա-մակներ ընդունելու գտաւարտուած է, ասոն ճիշդ այս պատճառաւ է որ տար-օրինակ բան մըն է և ցայ կուտայ հայ թերթիներու ընթերցաններուն հոգեբանու-թիւնը:

Այս կերպ գրող բաժանորդներէ ու մանք, պէտք է խոստովանիլ թէ պատ-ուանդիր և պարտաճանաչ իրենց խոս-տումը կ'կատարեն, բայց կան նաեւ ու-րիշներ, և գործողաբար մեծամասնու-թիւն մը կը կազմեն, որ իրենց խոս-տումը պահելու և զայն զօրմարտելու առաքինութիւնն բոլորովին զուրկ, պար-զապէս քիթի կը խնդան և անշուշտ քա-ջագործութիւն մը կը համարեն վեցա-մբակայ կամ տարեկան բաժնեգիրն մը կու տալով, հետեւէն զոհուեալութեան ժպիտներ տրամակել:

Պատուածքի խնդիր, ճիշդ այդպէս, հայ խմբագրական ապրիտա գործով զբաղողները կամ այդ գործին մէջ պա-րագաներու բերամբ գանուողները, ուրիշ վարմուած են, տարեկան խոշոր վնասներու ենթարկուել, երբեք չեն խորհիր վերեւ արուած նմանքին պէս նամակներ ստանալուն. գիտեն նախա-պէս թէ հարկւրին եօթնամասուն՝ այդ «արեւ միջոցաւ» մը խոստուցուած գրամը չի պիտի ստանան, հետեւաբար չեն խորհիր այլ կը խղճան այդ տեսակ առաւ-ժապատներու վրայ, յարգելով միշտ բացառութիւնները, գնահատելով միանգամայն պարկեղտ և պատուաւոր մարդիկը:

Յաւակն եթէ կայ սա է որ՝ այս տեսակ պարագաներու, երեւան կեդնէն հայոց ցայ տուած ընթերցանութեան տարիներ, ճաշակը և թերթի մը հրա-տարակութեան առթիւ եղած զոհողու-թեանց՝ անգնահատուած...:

ԱՆԳԼԻԱՅԻՆ ԴԵՄ

Գերմանացիք թերեւս պատերազմի ծագումէն շատ առաջ գտած ըլլան 42 սանդիմէթրոց թնդանթներու գիւտը, և սակայն յաջողելով զայն մինչև վերջ գաղտնի պահել, այս գիւտով պատերազ-մի ընթացքին մէջ մեծ յեղաշրջութիւն յառաջ բերին: Անվէրսի ու Լիէժի նման 20րդ դարու էն սոսկալի զենքերով ու պատերազմական միջոցներով ամբողջաւ, աշխարհի վրայ եղական եղող երկու բերպարագաները, շատ գիւտաւ վար ա-սին գերման թնդանթներ, հրաշքի կա-կածներ տալով բոլոր աշխարհի:

Գերմանք հիմա ալ ասոր նման գործ մը և աներեւակայելի գիւտ մը գլուխ հանելու կ'աշխատին Գերմանք, իրենց նոր հնարած 38 սանդիմէթրոց երկայն թնդանթներով, իրականացնել կը ջա-նան Միհն Նարդէնի երազները: Այս նոր գերման հնարքը 42 քիլոմէթր հե-ռաւորութեամբ սուս կ'արձակէ սոսկա-լի արդիւնքներ յառաջ բերելով Տիքս-մուտի և Տիքսթիքի միջև հեռաւորու-թիւնն է 38 քիլոմէթր, այս նոր թնդա-նթները մէկ քաղաքէն միւսը խիստ մեծ յաջողութեամբ կը սմբակոծեն: Պատմութեան մէջ երեւցած են կարգ մը հրամանատարներ, որոնց լուծելու ան-կարող եղած մէկ խնդիրը, գերմանք լու-ծած են, նոյնիսկ Նարդէն մեռնելու ատեն իր այս փափաքին հասած չլլա-լուն համար աչքերը բաց մեռաւ: Այդ խնդիրն էր զօրք ցամաք հանել Բրիտա-նական հողերու վրայ: Մի քանի ծովու-րով պաշտպալ և անգլիական տեսչին տորմիդին պաշտպանութեան ներքեւ գանուող Անգլիոյ եղբայրները զօրք ցա-մաք հանել, գերմանական հրամանատա-րի մը համար փառքերու և յաղթանակ ներու իրք տմենալիքներ կը դասուէր: Այս խիստ մեծ գործը ցարդ ոչ մէկը կրցած է գլուխ հանել, բայց գէպեր ցայ կուտան թէ գերման հանձնարը այս կէտն ալ լուծելու վրայ է և Անգլիան ցարդ իր օգուտած աշխարհագրական զիրքն և անանձնաշնորհումէն զրկելով անոր ազդեցիկ պաշտպանութեան կէտը չափազանց զօրութիւն կացութեան մը պիտի մատենէ Անգլիոյ, մինչև այսօր, անհող ըլլալով իր երկրին պաշտպանու-թեան մասին, միշտ կ'աշխատէր աշխար-հի չորս կողմը սարսափ տարածել: Յու-սակ է որ գերմանք կատարեալ յաջո-գութիւն ունենան իրենց նոր հնարքնե-րուն մէջ և յաջողելով անգլիացոց խմ-ցնելու թէ իրենք այլեւս զրկուած են կողմնորոշ պարզեցած բնական առանց-նաշնորհումներէն, պատերազմը փոխն բոլորովին նոր շրջանի մը, իսկ պատե-րազմէն վերջ ալ Անգլիոյ ներքին կա-ցութիւնը յուսակ է թէ ոտից ցլուխ փոխուի բոլորովին:

Եթէ անգլիական կերպով քննելու ըլլանք խնդիրը, կը տեսնենք թէ, Ան-գլիա այս ընդհանուր պատերազմին մաս-նակցած է իր հայրենի երկրին թշնամ-ւոյն կողմէ յարձակումէ վերջ մնալուն վատագոյնութեամբ: Անգլիա կը կարծէ թէ, ինչպէս կարելի չէ իր տորմիդը հանել լուսնի կերպով խորտակուած վայրէ մը, նմա-նապէս ու է տէրութիւն ծովէն կամ ցամաքէն չի կրնար յարձակում գործել Բրիտանական հայրենիքի գէտ:

Ահաւասիկ այս խիստ կարեւոր գործը գերմանք գլուխ հանելու կ'աշխատին, անոնք Տիքսմուտի մէջ իրենց ունեցած

38 սանդիմէթրոց Գերման թնդանթներ-րով կը սմբակոծեն Տիքսթիքը, ինչ որ մեծ ազդարարութիւն մըն է Անգլիոյ թէ կարգը կուգայ բրիտանական երկիր-ներու:

Բնականաբար անգլիացիք, այս ազ-գարարութեան ստատկութիւնն ու կա-րեւորութիւնը պէտք եղած չափով հա-կցած ըլլալու են, և արդէն այս գուշա-կումն է որ անգլիացոց մեծ մտաւոր-նութեան ենթարկած է: Մենք չենք գի-տար թէ մեր կարող զինակիցն եղող Գեր-մանիա ի՞նչ միջոցներով պիտի վերջացնէ իր այս ձեռնարկը, սակայն այժմէն յայտ-նի է թէ Անգլիա վտանգի ներքեւ կը գտնուի այս նոր Գերման թնդանթ-ներուն հնարքին հետեւանքով: Գերմանք երբ զրաւն Բալէն, Բրիտանիա Բալը կրկնած պիտի ըլլայ: Բալէ թէ ամբող-ջաւ գիրք մըն է, սակայն երբեք չի հա-ւասարիր անշուշտ Անվէրսի ու Լիէժի բերդերուն, որով երբեք չի կրնար գի-մադրել գերման թնդանթներու արձա-կած սուսերուն: Կարծէ ուրեմն պահ-մը քննել այն վիճակը զոր պիտի յաջոր-դէ գերմանացոց Բալէի գրաւումին:

Գերմանք երբ մանեն Բալէ, պիտի տիրանան ամբողջ Մանչի ջրանցքին, իսկ Բալէի և Տուվրի միջև հեռաւորու-թիւնն է ճիշտ 22 մղոն: Գերմանք իրենց նոր հնարած թնդանթներով շատ լաւ, չրման Բալէ անգլիական եղբայրները խմբերու տարափի ներքեւ ազդեց-ւոյնքն, գերմանք կրնան Բալէ իրենց գիմայ գանուող անգլիական պաշտպա-նորդական զիրքերը լուծելու գտաւար-տել:

Այս տեսակէտէ, գերմանք նաեւ շատ գիւտաւ կրնան իրենց թնդանթներու կրակին ներքեւ զօրք ցամաք հանել Բրի-տանիոյ եղբայրները, ու վտանգի ենթա-րկել ամբողջ Անգլիան ու իր գոյութիւնը: Այսպիսի կացութեան մը առջև անգլիա-կան տորմիդին կացութիւնը խիստ ան-յարմար կ'ըլլայ, երբ գերմանք տիրա-նան Մանչի ջրանցքին, հոն այլեւս ան-գլիական նաւեր չեն կրնար յածել, ու-րով Անգլիոյ Մանչի ու հիւսիսային ծո-վու երկու տորմիդները իրարմէ զատ-ուած կ'ըլլան:

Թէ անգլիացիք ի՞նչ ուղիւ ըլլան կրնան այս երկու տորմիդները զարձեւա-միջոցներ իրարու, բայց երկու տորմիդ-ներու միացման համար հարկ կ'ըլլայ որ կարգ մը եղբայրներ բաց մնան, ինչ որ տեւի կը գիւտացնէ գերմանացոց զօր-ծողութիւնները:

Եթէ կացութիւնը հասնի այս աստի-ճանին, երկու կերպերն ալ վտանգաւոր են Անգլիոյ համար, եթէ Անգլիա իր Մանչի և Հիւսիսային ծովու տորմիդները միացնելու ըլլայ, կարգ մը եղբայրներ անպաշտպան կը մնան, իսկ եթէ չ'միա-ցնէ, այս անշուշտաւ երկու տորմիդները կը կորսնցնեն գերման տորմիդին վրայ իրենց ունեցած գերակշռութիւնը:

Անգլիա աշխարհի վրայ բոլոր հաւա-նականութիւններ կը խորհէր, սակայն երբեք չէր յուսար որ գերմանք պիտի կարողանան նոյնիսկ Գերմանական եղբայ-րներ յարձակել Անգլիոյ գէտ: Անգլիաց-ոց ամենէն տկար կէտը սա եղած է, Գերմանացիք քանիցս ստաշարկած են անգլիացոց Մանչի մէջէն ընդծովայ թիւնէն զազորակցութիւն յառաջ բե-րել երկու երկրներու միջև, և սակայն անգլիացիք նկատի ունենալով իրենց երկրին աշխարհագրական զիրքը ու վիթխարի տորմիդը, անկարելի կը հա-մարեն ունեւ երկրի կողմանէ իրենց երկ-

րին սպառնալիքի ենթարկուելու: Ունէ անգլիացիք մաքին մէջ կարելի չէր տեղ բռնել տալ թէ օր մը անգլիական եղբայրնե-րն ալ սպառնալիքի պիտի ենթարկուին, մինչդեռ գերման հանձնարը այսօր անկա-րելիօրէն կարելի կը դարձնէ: Եթէ պէտք է շիտակը խօսել, եթէ անգլիացիք այս կերպով կարելի չըլլար վտանգի ենթար-կել չափազանց զօրաւոր պիտի ըլլար զայն մայնել ուն ճամբու մէջ:

Անգլիացիք, մինչև որ իրենց հողը սպառնալիքի ենթարկուէր, իրենց հա-մար չահաւէտ պիտի համարէին այս պա-տերազմին նոյնիսկ տարիներով շարու-նակութիւնը: Սակայն այս նոր սպառնա-լիքը տակն ու վրայ պիտի ընէ Անգլիոյ բոլոր ծրագրերները, սակայն անգլիացոց համար այնպիսի կուտի մըն է, որուն տակէն շարժիլը գրեթէ անկարելի կը թուի:

Գերմանք կրնան առանց ուն գոռա-լուծեան մանել Տիքսթիքը ու Բալէ, գերմանք ինչպէս մտադրելով որոշեցին գրաւել Լիէժն ու Անվէրսը նմանապէս կրնան գրաւել նաեւ Բալէն, իսկ երբ Բալէն անցնի գերմանացոց ձեռքը, Մանչի ջրանցքը պիտի անցնի գերման տիրապետութեան ներքեւ, ու հանդիպա-կաց անգլիական եղբայրներն ալ պիտի ենթարկուին սպառնալիքի: Գերմանք այս անգամ անգլիացոց ճիշտ տեղէն բռնած են, զպատերազմին միակ եղբ-այս կերպով կարելի է փոխանցել:

Անուրանալի է թէ գերմանացիք այ-սօր հրաշքներ կը գործեն, այս հրաշքնե-րու առջև ցարդ անկարելի համարուած գէպեր կարելի կը գտնան...:

(ԳԵՕՂԻ)

Ա Ն Է Ծ Ք

Սիրով ու եւանդով... հոգիէ ու սրտէ անգամ մըն ալ կ'ըսենք աշխարհին կու-րանայ!... Մեր սրտին էն խորունկ կէտէն, հայրենիքի փրկութեան, կրօնքի լոյսին, ազգին զոհութեան և կայսեր գլխուն ու թագին համար... մինչև վեր-ջին կաթիլը մեր արիւնը թափելու պա-տրաստ հաւատքի ու սիրոյ կորովով բու-րեղով մեր հոգիէն, անգամ մըն ալ կ'ը-սենք, Աստուած պէ՛տանի տոյ:

Աստուծոյ անկէքն ու բարկութիւնը, Մեծ Մարգարէին աստուծութիւնն ու ա-նարգանքը, հայրենիքի, կրօնքի ու թա-ղաւորի գէտ անոնց շարութիւն մտածող զանկերուն վրայ, ինչպէս շանթ մը, թող շանթահարեն... թող անոնք մերկին ու ցնցուին... ու է արարածի ցարդ չի տեսած ու չի լսած հոգեկան և մարմնա-կան պատիժները: Հաւաքաբար թող անոնց գլուխները քարերու զարնեն... Աս-տուծոյ պատիժը թող խթանի մը նման միարձի անոնց գլուխին մէջ... Առաքեա-լին նշովքը, ինչպէս սլաք մը թող փորէ անոնց աչքերը!...

Յանուն խաւածութեան փրկութեան, թրքութեան սպառնալիքի և ամ-բողջ օսմանցիկութեան փառքին ու ապա-գային համար, այնպիսի վաղիկանի մը երբ միլիոնաւոր հոգիներու արիւններ ովկիանոսներու նման պատրաստ են հո-սակու, խաւածութեան և թրքութեան տ-մենէն վատ ու ստորին թշնամիներու հետ: Ընդգէտ խաւածութեան և թրքու-թեան շարքներ կարժակերպով խաւածի և թուրքի անուն կրող, անիծեալ քեա-լիքներու հարիւր հազար անգամ եւս ա-նէ՛ք ըլլայ!...

Ինչպէս մասնաւոր հեռագիրներ կը տեղեկացնեն, կրօնքի ու հաւատքի գէժ, բումէլիի խոսվարար շարժումներու մէջ արդէն ծանօթ եղող և ցարգ սեւ մէկ թշնամի չի կատարած վատութիւնն ու չարիքներ կատարող յետոյ Մահմետ Շէվքէթ փաշայի նման երկրին էն արժանաւոր անդամներէն մ'ընչ մահաւան պատճառ հանդիսանալով կառավարութիւնը կեղեքելու ցող և բնորոշողը տնտեսը կրող Սապուհէտ և, Շէրիֆ, Սաւաղ ու ասոնց նման ուրիշներ աշխարհի չորս կողմը անկէժով ցանուած սրիկաներ են Ասոնք այս անգամ ևս Պոլսոյ մէջ տպաւորութիւն ծագեցնելու, և այսօր մեր սուրբ նպատակին պաշտպան ման համար մեզ հետ զինակից եղող Պոլսոյ գերման հրամանատարներու, պաշտօնատարներու և սպաններու գէժ ոճիւրներ կազմակերպող և միևնոյն ժամանակ կառավարութիւնը կեղեքելու համար, Աթէնքի, Գահրէի, Բարիլի ու Քոսթանցաի մէջ դարձեալ խոսվարար միութիւններ կազմած են:

Այս անիծալները, ազգին անէժովն ու թուքերովն օժեղով տնգամ մը ևս սպառնալովին պատմոյն յանձնելով զանոնք մենք պարտ համարեցինք այս կերպով ազատ թարգմանը հաղթանալու ազգին բարձր ու վսեմ գլխացումներուն:

Դէտյիլ

Քաղ. Վերջին Լուրեր

[Քաղաւած Պոլսոյ և Իզմիրի բերքերէն]

Պերլինէ ստացուած վերջին տեղեկեանց համեմատ գերման ընդծովաներու կողմէ ընկղմող անգլ. Վերլիթանիա չուգանուր 2160 ճամբորդ ունի եղեր որոնցմէ 188 ամերիկացիներ, 685 հոգի աղատուած է, ծովէն 45 գիւղերը պտնուած են:

Քաղ. Վերլին կը գրէ թէ Սիրիոյ վարչապետ Մ. Բասիլ հրամարած է իր պաշտօնէն:

Հոսմէ հասած հեռագիրներ կրնեն թէ իշխան Պիւլով պալատ գացած է ուր տեսակցութիւն մը ունեցած է Վերլիթանիայի թագաւորին հետ մտաւորութեան մէջ ժամ: Որմէ ետք իշխան Պիւլով վատիկան գացած է ուր խորհրդակցած է Պապին հետ Միևնոյն տեղեկութեանց համեմատ Բատիլոյ զերքին չուրջ, կաշտիւնը միշտ անփոփոխ կը մնայ:

Մատրիտէ հասած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Սպանիա և Երբեակ Համաձայնութեան միջև բանակցութիւնք տեղի ունեցած են զայն իր չէզոքութեանէն հանելով պատերազմին մասնակից ընկու համար: Միևնոյն տեղեկութիւնք կ'աւելցնեն թէ Սպանիա ի փոխարէն պահանջած է Թանձէլը:

Մ. Ժորժ Քլէմանսօ, յօդուածի մը մէջ Տարտանէլի յարձակումներուն մասին խօսելով, կ'ըսէ թէ այս յարձակումը Տէլքուալի անգլամ քաղաքականութեան արդիւնքն է:

Մայրաքաղաքի թերթերուն համեմատ, անգլիացիք Կէլիպոլի մէջ, առաջին յարձակման ընթացքին 1500 հո-

գի կորսնցուցած են, իսկ Ֆրանսացիք 500:

Պերլինէ կը տեղեկացնեն. Միւրլիա կան «Աուգիթանիա» օժանդակ յաճախարար ընկերացու, 3200 թոնո տարողութիւն և 68000 ձիւ ուժ ունի:

Միևնոյն տեղեկութեանց համեմատ, Անգլիոյ երմոց նախարար Լորա Ճորձ, պիւսակի մասին կատարած ծառայութեան մէջ խոստովանած է թէ գերման անտեսական կացութիւնը առիթի ի վիճակի է քան թէ անգլիականը:

Հոսմէ հեռագիր մը կ'ըսէ թէ նախարարաց խորհուրդը նիստ գումարած է խորհրդակցելու համար Աստրիոյ արաւելիք պատասխանին բնոյթին մասին:

Ներքին գործոց նախարար Թաւլէթ պէյի տեղեկ միտայլ մը նուիրուած է. բանակին հանգիւյ իր կատարած ծառայութեանց համար:

Միւրլի գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ, Տարտանէլի մէջ գործող Ֆրանսական բանակի հրամանատար զորավար ա/մետ յետ կոչուած է վերջին միջադէպերու հետեանքով:

Ֆրանսական կառավարութիւնը գնած է բորթուպոլեան կառավարութեան ծախսած թղթանոթները, անոնց կրկնապատիկ գինը վճարելով:

Հոսմէ հասած հեռագիրներ կրնեն թէ Միւրլի «Ալքոլ» թերթը կը տեղեկանայ որ Նիշի մէջ մեծ գործունէութիւն կը տիրէ, Ազրիականի մասին խաղաղան տեսակետերու պատճառաւ յոսա՛լ գալիք հաւանական նախարարական տոյնալի մը զրոյցին հետեանքով: Միևնոյն տեղեկութիւնք կրնեն թէ Սերպիոյ վարչապետ Մ. Բասիլի Բեթրօկիստ ազգաւորումը կառուցութիւն ունի այս միջադէպին հետ:

Հոսմէ կը տեղեկացնեն թէ այս մայրաքաղաքի Ֆրանս. գեսպանը երէկ այցելած է արտաքին գործոց նախարար Մ. Սոնիոյի, և խորհրդակցած է անոր հետ Կէսթէ ետք Մ. Սոնիո տեսակցութիւն մը ունեցած է իշխան Պիւլովի հետ:

Վիէննաէ հեռագիրներ կ'աղակալեն թէ աւստրիական կառավարութիւնը որոշած է Մ. Քոնսթանթինոպոլի մէջ, տեղի ունեցող բանակցութեանց համար, Մ. Կոլքօվաքի տեղ:

Գահրէի մէջ ծանուցանեն թէ Մ. Վէնիզէլոս մեկնած է Եգիպտոսէ գէպի Աթէնք, ուրիշ պիտի անցնի Միտիլի:

Նիշէ կը հեռագրեն թէ Սերպ վարչապետ Մ. Բասիլ, որ հրաւիրուած էր Բեթրօկիստ այցելել, երէկ մեկնած է Նիշէ:

Աթէնքէ կը տեղեկացնեն թէ նախորդ վարչապետ Մ. Վէնիզէլոս այս քաղաքը հասած է:

Վէննաիկէ կը ծանուցանեն թէ անգլիկ հրդեհ մը ծագած է հոն Զրդհիի կառարած աւերները անպիսին են:

«Մէսսակի» ստուգելու համար լուր մը կ'ըսէ թէ աւստրո-գերման 60000 զօրք համախմբուած են Թրէնիկնա իսկ 90000 ալ Բոլոս:

տափի մը վրայ, ոչ շատ հեռու այն տեղէն ուր Ֆաուսթայի ձին ցամաք ելած էր և կը թօթուրուէր: Ֆաուսթա նուազած էր Անգլիոյ բացած էր և Բարտանանը կը գիտէր յոսահատութեան և մեղադրանքի գիմպակ արտայայտութեամբ մը: Վերջապէս ոտքի ելու և խիստ ծայրով մը հարցուց:

—Ինչո՞ւ համար, ի՞նչ իրաւունքով արգիլեցիք զիս մեռնելէ...

—Բաղաւկիս վրայ կ'աթիւնէ՛ք, ըսաւ Բարտանան ծայրայեղ մեղմութեամբ, այնպիսի ծայրով մը զոր Ֆաուսթա երբէք չէր անոր քննէն: Կոթնեցէք բազուկիս վրայ և ձեզ պիտի տանիմ մինչև սա նաւապետը հիւղակը... հոն վրանիս պիտի չորցնենք:

Ասպիտը սկսաւ խնդալ՝ աւելցնելով. —Հարկաւ չէք ուրանար որ վրանիս չորցնելու պէտք ունինք՝

Ֆաուսթա սկսաւ լալ իր բազուկը դրաւ Բարտանանի բազուկին վրայ և անոր կ'աթիւնեցաւ Ներկաքն ալ կը շարունակէր:

Տեղական Լուրեր

ՉԻՒՐՇԵՒԻ հանգէսը. — Նախագէտ ծանուցուած ձիարշախ հանգէսը տեղի ունեցաւ Կիրակի օր, Բարտանանի գաշտակարին վրայ, վսեմ. կոտակալ Բանմի պէյի հովանաւորութեան ներքեւ, և ի ներկայութեան խառն բազմութեան մը: Ներկայ էին վսեմ. Կոտակալը, գինուրական հրամանատարներ, հիւպատոսներ իրենց կիներով, և բոլոր քաղաքային ու գինուրական պաշտօնատարներ: Կէսօրէ ետք կառավարատան զատարաններն ու կարգ մը վարեր, ինչպէս նաև թուրք վարժարաններ փակ կը մնային:

Ժամը ճիշդ 8:30ին խաղերու սկսուցաւ ֆութբոլի մրցումով մը՝ ընդմէջ թրքական Ալիթայ ակումբի և հայկական խումբին, որուն մէջ յաղթական հանդիսացաւ թրքական ակումբը մէկ կողմով, և շահեցաւ մրցանակը:

Յետոյ Իթթիհատ վարժարանին աշակերտները զանազան մարմնամարզի փորձեր կատարեցին, ժամը 11ին բացումը կատարուեցաւ բուն ձիարշախ հանգէսին, «փորձի արշաւով 1400 մեթր հեռուութեան մը վրայ: 10 ոսկեայ՝ մրցանակ կը շահած է Զիւնի պէյի «Համուլ» առնուն ձին: «Սահմանադրութեան արշաւ»ի մէջ առաջին հանգիսացած է վանս Է. Գալիօղանի «Թանկոն» և շահած է 20 ոսկեայ մրցանակ: 100 ոսկեայ կարեւորագոյն մրցանակը շահած է Մ. Ալիօթիի «Տանտիս», որ գլած է 2800 մեթր հեռուութեան մը: Կէսօրէ ետք ժամը 2ին ծովային զօրաց ու հեռակազօրաց միջև տեղի ունեցած է ջուստիսալ: Յաղթական հանգիսացած են վերջինները:

Չիւրիքի արշաւին մէջ առաջին հանգիսացած է «Համուլ», և շահած է 15 ոսկի: «Իզմիրի արշաւին» մէջ առաջին հանգիսացած է տեղակալ Թահին պէյի «Վալի» և շահած է 20 ոսկեայ մրցանակ: Կը «Նահանգային արշաւ»ի մէջ առաջինութիւն շահած է Մ. Իթթի ձին և ըստացած է 20 ոսկեայ մրցանակ: «Սահմանադրութեան արշաւ»ի մէջ առաջին հանգիսացած է Մ. Ալիօթիի «Խալիօթ»:

Ժամը 5ին տեղի ունեցաւ հեծելազորային մրցումներ, ընդմէջ զօրաց ու գինային, և հեռաւորութիւն 5000 մեթր: Բանակին զօրք մը շահած է առաջնութիւնը: Հետիոտն արշաւներ տեղի ունեցան ընդմէջ վարժարանային Արաւետոյց վարժարանի, Շուրք Անգլիկի ու Իթթի հասի աշակերտներուն միջև: Հեռաւորութիւնն էր 1400 մեթր: Առաջնութիւնն շահած է Քլէնան Է. Գալիօղանի «Սահմանադրութեան արշաւ»:

Չիւրիքի արշաւին մէջ առաջին հանգիսացած է արաւետալի ասան:

Երէկ ժամը 11ին տոնները Իզմիրի արտաքին մարցններու վրայ խիստ բարձրէն թշնամի օգանաւ մը թուրքներ կատարեց, բայց օսմանեան մարտիկներու կողմէ յարձակում կրելով, ստիպուեցաւ հեռանալ անմիջապէս:

Յիւն Ֆաուսթա քաղելով հանգիսէ կուլար և իրեն այնպէս կը թուէր թէ իր ամբողջ անցեալ կեանքն էր որ իր արցունքներուն հետ կ'անհետանար: Ասին ասան իր աչքերը կը վերցնէր Բարտանանի վրայ... այլ ևս ոչ թէ ազամանդի պէս սե աչքերը, այլ այնպիսի աչքեր ուր վահրատութեան պէս բան մը կար... Երկու երեք անգամ իրարու ժպտեցան... և երբ Ֆաուսթա համոզուեցաւ, հասկցաւ թէ անգլիկ յեղաշրջում մը կատարուած էր Բարտանանի հոգեւոր մէջ, յանկարծ սկսաւ հեծկաւորութեամբ լալ, և միմիջեց. Աստուած իմ... և նուազեցաւ...

Այն ասան Բարտանան իր բազուկին բուն մէջ առաւ այս կոտական անիծ մարմինը... Ֆաուսթայի գլուխը ինկաւ իր ասան վրայ, և երկարատե սարսուռով մը աչքերը գոցելով՝ իր շրթները ներք մտնեց ու անոր ճակատին... Յետոյ յառաջացաւ գէպի այն հիւղակը զոր պահ մը առաջ նշմարած էր, Ֆաուսթան

Հ Ե Ռ Ա Գ Ի Ր

[Տեղական բերքերու]

Կ. ՊՕԼԻՍ, Մայիս 10. — Այսօրուան «Թանին» կը գրէ թէ Կ. Պոլսոյ մէջ զապանի խոսվարար ընկերութիւն մը ևս բնան հանուած է: Այս ընկերութեան կեդրոններն են, Բարիլ Գահրէ, Քոսթանցա և Աթէնք:

Միևնոյն թերթին համեմատ, կազմակերպչներն են. Իշխան Սապահէտին, նշանաւոր Նէրիֆ փաշան, հրամանատար Սաուրը, Իթիլաֆական կոտակցութեան նախագահը, Պուսիս, Աթէնքի անգլիական ու ֆրանսական դեսպանները, Լորա Քիշէր, Մ. Վէնիզէլոս, Պոլսոյ նախորդ հիւլէն պետական, և Բանաս, Հրէաշակեան կոտակցութեան պատկանողներ ևս: «Թանին» կ'աւելցնէ թէ, այս ընկերութեան պետութեան նպատակն, եղած է մայրաքաղաքի մէջ յեղափոխութիւն յառաջ բերել, հոն գանուող գերման ըսպաները շարքել և Մեծն եպարքոս հրէաշակել համբաւաւոր Նէրիֆ փաշան:

ՆՈՅՆ. Երեկոյան հրատարակուած պաշտօնական զեկոյց մը կը ծանուցանէ թէ թշնամի տորմիլը երէկ ուէ յարձակում չէ գործած նեղուցներու գէժ:

Միևնոյն պաշտօնական զեկոյցը կ'ըսէ. «Ալեքիւ-Պահրի եղերքին վրայ հաստատուող թշնամին, նոր օգնական ուժեր ստացած ըլլալով երէկ մի քանի յարձակումներ փորձած է, որոնք չեն յաջողած: Ասոր յաջորդող ճակատամարտը շարունակուած է մինչև գիշերը՝ բընամին կէս գիշերուան գէժ՝ ետ մղուած է մինչև իր զօրք ցամաք հանած վայրը, մեծ կորուստներու ենթարկուած ըլլալով»:

Պաշտօնական զեկոյցը կ'ըսէ ի վերջոյ թէ թշնամիութեանց զանազան ճակատներու վրայ հաղորդուելու կարեւոր ուէ զցոյք չէ պատահած:

ՄԻՆԵՐԱ ԲԱԼԱՍ

Նոր ստալ մը բոլոր Իզմիրցիները պիտի չափեն ի Սինէմա Բալաս, Մարի Քարմի «Մաթիլա Սարաօ» «Կեանք» քիլի համար՝ գլուխ-գործոցին մէջ, 2300 մեթր երկարութեամբ և 5 մասերով հիւնալի փիւմ մը:

Կ'կարծուի թէ Քարմի իր շնորհով և վաղելութեամբ, կ'զերտանայ Պիթիին Պէտք է երթալ Բալաս այս բաղադատութիւնն ընկու համար:

ՀԵԼՎԵԹԻԱ

ՀՐԴԵՆԻ ԶՈՒՅ. ԱՊՐԷ. ԲՆԿԵՐՈՒԹԻՆ Հաստատուած 1868ին

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԻՆ 10 Միլիոն Փր.

Անմիջական հաստուցում և նպատատար պայմաններ:

Հոգ. Ներկայացուցիչը Իզմիրի ԱԻԵՏԻԲԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

գիտին գրաւ վառարանին առջև, անալին բնակիչներուն ոսկեղրամ մը առաւ և աղաչեց անոնց որ լաւ կրակ մը պատրաստեն Պահ մը յետոյ կրակը բացալու կը ճարճատէր...

Ժամ մը ետքը Ֆաուսթա և Բարտանան՝ բոլորովին չորցած՝ նստած էին վառարանին պայծառ բոցին առջև: Հազիւ քանի մը խոսք փոխանակուած էին իրարու հետ, և այս ալ անտարբեր նիւթերու վրայ:

—Պէտք է որ մեկնենք, ըսաւ վերջապէս Բարտանան: Պիտայի մարդերը կրնան զձեզ հետապնդելու փախալու ունենալ:

—Մըր պիտի երթամ, հարցուց Ֆաուսթա, իր թէ այսուհետեւ Բարտանան իրաւունք ունեցած ըլլար իր փախալները կամ իր կամքը պարտադրելու իրեն:

—Չէ՞ր կրնար արդեօք ինձի սպասել ըսաւ Բարտանան: Չանալան գործիք ունիմ կորցադրելու ֆրանսայի մէջ:

«ԴԱՇԻՆՔ» ԹԵՐԹՕՆԸ 235

ՄԻՇԷԼ ԶԷՎԱԿՍՈ

ԲԱՐՏԱԵԱՆՆԵՐ

ՓԱՌԽՍԹԱ ՊԱՐՏԵԱԼ

ԱԾ.

ՖԱՌԽՍԹԱՅԻ ՎԵՐՋԻՆ ԴԱՆՏԱԿՈՒԹԻՆԵՐ

Բարտանան սկսաւ լողալ գէպի անոր կողմէ այնպիսի խոսքովով մը անոր հասնելու այնպիսի ուժգին կամեցորութեամբ մը որ կարծես ջուրերը կը պատուէր: Այն վայրկեանին որ Ֆաուսթա բոլորովին ջուրերուն տակ անհետանալու վրայ էր, անոր բազուկներէն մին բընեց...

Քանի մը վայրկեան վերջը Բարտանան ոտք կը դնէր ցած և աւաղուտ գե-